

DETALJREGULERING FOR RISNES/NESSET

GNR. 23 BNR. 4 M. FL., HITRA KOMMUNE

PlanID 5056-202003

Konsekvensutredning for marint naturmangfold og marine naturressurser

Dokumentdato: 11.05.2022

Innhold

1	Sammendrag.....	3
1.1	Bakgrunn	3
1.2	Oppsummering.....	3
1.3	Konklusjon	3
2	Innledning.....	4
2.1	Beskrivelse av plan- og influensområdet	4
2.2	Hensikten med planen.....	4
2.3	Kompetanse.....	4
2.4	Nullalternativet.....	4
2.5	Påvirkning	4
2.6	Konsekvensvurdering	4
3	Konsekvensutredning for marint naturmangfold og marine naturressurser	6
3.1	Metode	6
3.2	Verdivurdering.....	6
3.3	Påvirkning	9
3.4	Konsekvens.....	11
4	Referanser og kilder.....	12
4.1	Referanser	12
4.2	Nettsteder	12

1 Sammendrag

1.1 Bakgrunn

I forbindelse med utarbeidelse av detaljregulering for Risnes/Neset, gnr. 23 bnr. 4. m.fl. (PlanID 5056-202003) som skal erstatte deler av reguleringsplanen Risneset-neset (PlanID 5056-1617_R0036), er det i planprosessen kommet ønske om etablering av molo for utvidelse av tidligere regulert småbåthavn. Det er allerede gjennomført en vurdering av planen i forhold til naturmangfoldloven §§ 8-12, men denne endringen var ikke med i vurderingen.

For å sikre at naturmangfold ivaretas ved denne endringen som ikke er i tråd med gjeldende plan er det gjennomført en konsekvensutredning for marint naturmangfold og marine naturressurser.

1.2 Oppsummering

Under er resultatene av konsekvensutredningene oppsummert.

Tabell 1 Oppsummering av resultater fra konsekvensutredningene

Verdi, påvirkning og konsekvens for naturmangfold						
Verdikategori	ID	Type/beskrivelse	Verdi	Null-alternativ	Påvirkning	Konsekvens
Naturtyper kartlagt etter håndbok 19	1	Skjellsand	Middels	0	Ubetydelig endring	(0)
	2	Større kamskjellforekomster	Stor	0	Ubetydelig endring	(0)
Rødlistearter	3	Svartand	Stor	0	Ubetydelig endring	(0)
Økologiske funksjonsområder	4	Gytefelt kysttorsk	Noe	0	Ubetydelig endring	(0)
Samlet konsekvens for marint naturmangfold					Ubetydelig endring	(0)
Samlet konsekvens for marine naturressurser					Ubetydelig endring	(0)

1.3 Konklusjon

Reguleringsendringen anses ikke å ha negative konsekvenser for marint naturmangfold eller marine naturressurser.

2 Innledning

2.1 Beskrivelse av plan- og influensområdet

Planområdet omfatter et areal på 126 195 m² ved Risnes på Hitra.

Planområdet omfatter deler av reguleringsplanen *Risneset-nesset* (PlanID 5056-1617_R0036).

Planendringen medfører i hovedsak ikke formålsendring i forhold til reguleringsplan for *Risneset-nesset*, med unntak av et areal i sjø som avsettes til molo sog småbåthavn. Det er dette tiltaket som er gjenstand for konsekvensutredningen.

Da det er snakk om et forholdsvis lite tiltak vurderes influensområdet i hovedsak å ligge innenfor planområdets avgrensning.

2.2 Hensikten med planen

Hensikt med planen er i hovedsak fortetting av fritidsbebyggelsen, utvidelse av regulert småbåthavn og oppdatering av gjeldende plan.

2.3 Kompetanse

Konsekvensutredningen er gjennomført av Fosen Plan og Miljø AS, ved Hanne Skjæggestad.

Relevant utdannelse og kompetanse for oppdraget omfatter: Bachelor i miljøfag, Phd i marinbiologi med hovedfokus på kamskjell, arbeidspraksis fra Havforskningsinstituttet, Universitetet i Bergen, privat kamskjellbedrift, kommunal forvaltning og arbeid som plankonsulent.

2.4 Nullalternativet

I henhold til forskrift om konsekvensutredninger skal det redegjøres for følgene av ikke å realisere planen. Referansealternativet defineres derfor som områdets alternative arealbruk, tilsvarende dagens situasjon med forventet naturlig utvikling og som følge av gjennomføring av allerede godkjente planer.

2.5 Påvirkning

Påvirkning er en vurdering av hvilke konkrete endringer tiltaket antas å medføre for de ulike lokalitetene. Påvirkningen vurderes for de samme lokalitetene eller områdene som er verdivurdert og gjøres i forhold til nullalternativet.

2.6 Konsekvensvurdering

For vurdering av konsekvens benyttes konsekvensvifte hentet fra Miljødirektoratets veileder M-1941, *Konsekvensutredninger for klima og miljø*.

Verdi						Påvirkning
Uten betydning	Noe	Middels	Stor	Svært stor		
						Sterkt forringet/ ødelagt
						Forringet
						Noe forringet
						Ubetydelig endring
						Forbedret

Figur 1 Konsekvensvifta angir en konsekvensgrad for hvert delområde ved å sammenstille vurderingene av verdi og påvirkning. Det henvises til Miljødirektoratets veileder M-1941 for ytterligere informasjon om metode for inndeling i delområder og vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens.

Tabell 2 Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	Svært alvorlig miljøskade	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for området. Gjelder kun for områder med stor eller svært stor verdi.
---	Alvorlig miljøskade	Alvorlig miljøskade for området
--	Betydelig miljøskade	Betydelig miljøskade for området
-	Noe miljøskade	Noe miljøskade for området
0	Ubetydelig miljøskade	Ingen eller ubetydelig miljøskade for området
+ / ++	Noe miljøforbedring. Betydelig miljøforbedring	Miljøgevinst for området. Noe forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
+++ / ++++	Stor miljøforbedring. Svært stor miljøforbedring	Stor miljøgevinst for området. Stor (+++) eller svært stor (++++) forbedring. Benyttes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdøkning som følge av tiltaket

3 Konsekvensutredning for marint naturmangfold og marine naturressurser

3.1 Metode

Eksisterende kunnskap om naturmangfold i plan- og influensområdet er innhentet fra offentlige databaser og veiledere hos Miljødirektoratet, Artsdatabanken, Havforskningsinstituttet og NGU.

Vurdering av reguleringsplanen iht. naturmangfoldloven §§ 8-12 ble gjennomført av Rose Haugen april 2020.

Inndeling i delområder og vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens følger Miljødirektoratets veileder M-1941, *Konsekvensutredninger for klima og miljø*.

3.2 Verdivurdering

3.2.1 Verneområder og områder med båndlegging

Planområdet berører ikke **verneområder, verdensarvområder eller utvalgte naturtyper** (Naturbase).

3.2.2 Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks

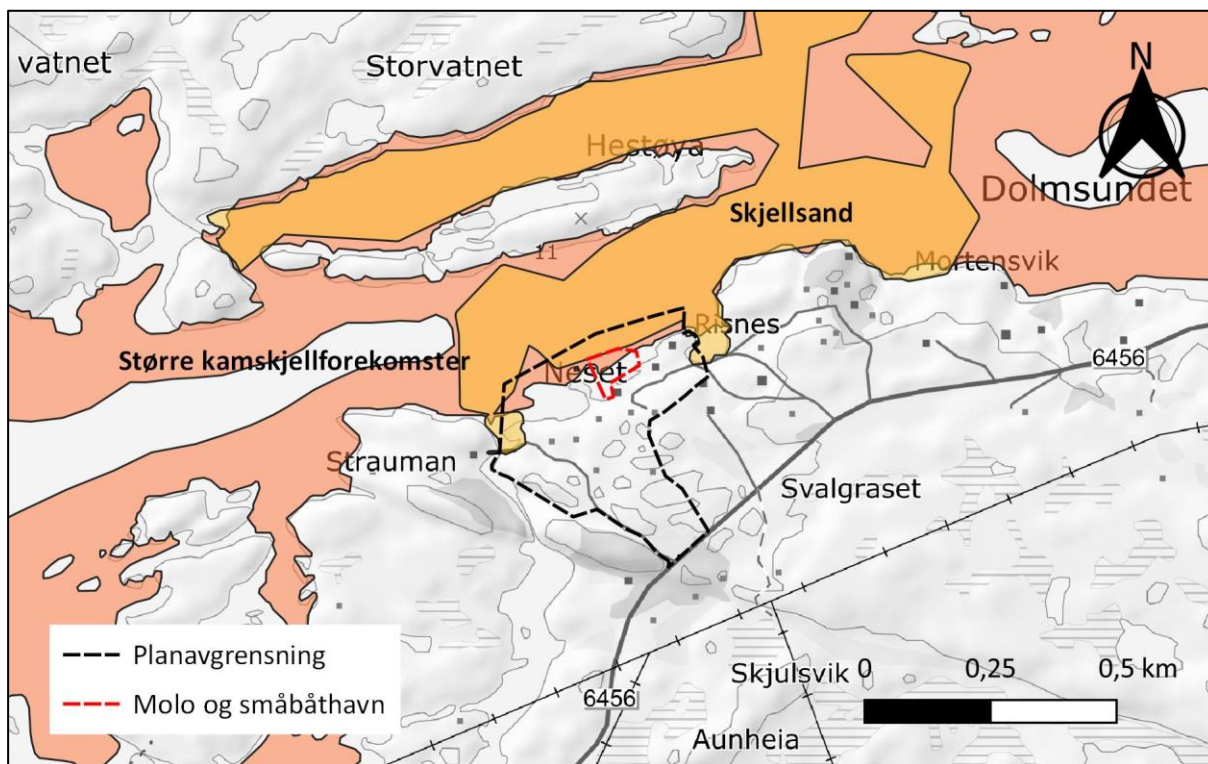
Planområdet berører ingen naturtyper etter Miljødirektoratets instruks.

3.2.3 Naturtyper kartlagt etter håndbok 13 eller håndbok 19.

Planområdet berører ikke naturtyper kartlagt etter håndbok 13, men to naturtyper kartlagt etter håndbok 19 finnes i utkanten av planområdet (Naturbase). Dette gjelder naturtypene **skjellsand** og **større kamskjellforekomster**. Begge naturtypene anses også som naturressurser.

Tabell 3 Lokalteter i verdikategori «Naturtyper etter håndbok 19» i plan- og influensområdet. KU-verdi er beregnet som angitt i verditabell i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger.

ID	Type/ beskrivelse	Reg. år	Tilstand	Naturmangfold	Lok. kvalitet	Forvaltn status	KU-verdi
1	Skjellsand	2008	Forekomsten har lokalitetsID BM00126305 i Naturbase og er registrert som viktig (B-verdi). Sammenhengende skjellsandforekomst på 489,9 daa med > 50 % fragmenter fra arter med kalkskall. Deler av forekomsten ligger ned mot 50 m dyp. Avgrensningen har en nøyaktighet på 50-100 m, og flyfoto av området viser skjellsand også utenfor lokaliteten. Bølgeeksponeringsnivået er Ultrabeskyttet. Lokaliteten anses å ha middels verdi eller forvaltningsprioritet, da den er for liten til å ha regional verdi.	Ikke beskrevet	B-verdi		Middels
2	Større kamskjellforekomster	2011	Forekomsten har lokalitetsID BM00106369 i Naturbase og er registrert som svært viktig (A-verdi). Forekomsten har et areal på 108 633 daa. Avgrensningen har en nøyaktighet på <20 m. Lokaliteten har stor utstrekning og anses å ha stor verdi eller høy forvaltningsprioritet.	Størrelsesfordeling: Alle årsklasser representert. Tetthet: > 0,1 skjell pr m2.	A-verdi		Stor

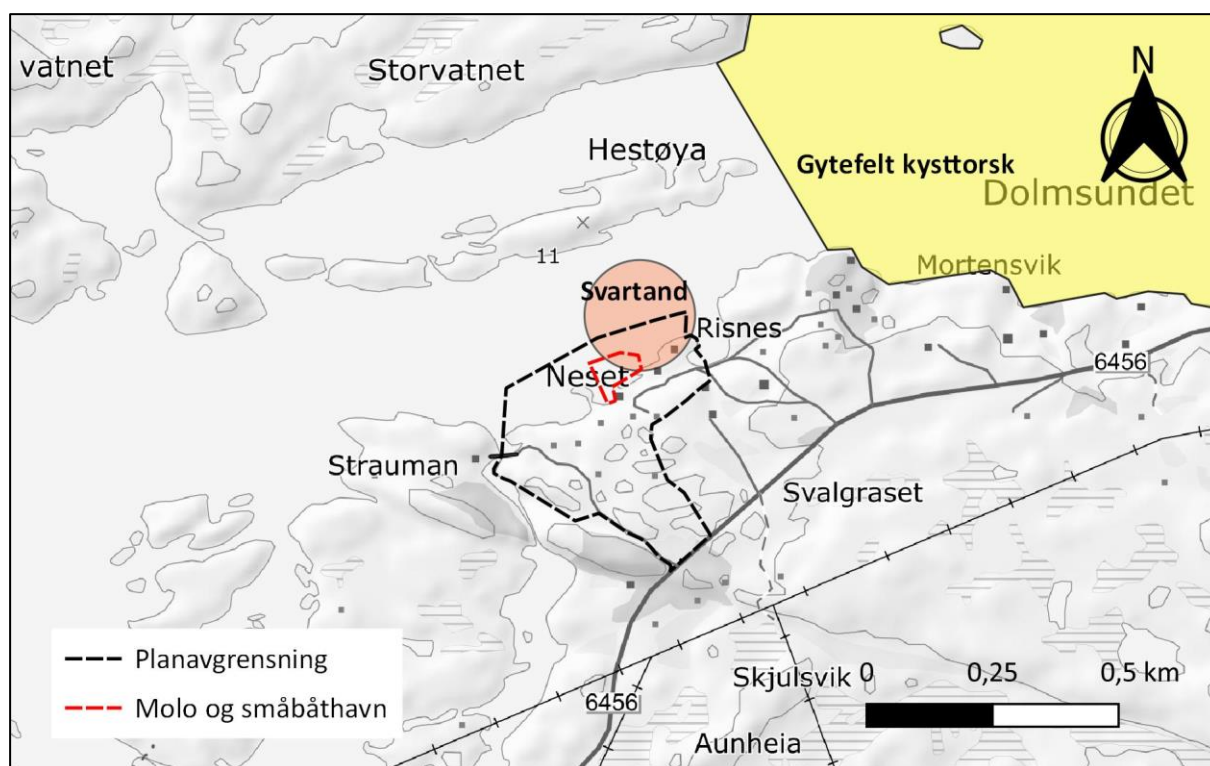
Figur 2 Verdikart for «Naturtyper etter håndbok 19».

3.2.4 Arter inkludert økologiske funksjonsområder

Svartand (VU) er observert rett nord for området. Planområdet berører ikke andre rødlistearter, prioriterte arter eller spesielt hensynskrevende arter (Naturbase). Et gytefelt for **kysttorsk** (LC) ligger ca. 300 m øst for planområdet (Økologisk grunnkart). Andre funksjonsområder berøres ikke.

Tabell 4 Lokalteter i verdikategori «Arter inkludert økologisk funksjonsområder» i plan- og influensområdet. KU-verdi er beregnet som angitt i verditabell i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger.

ID	Type/beskrivelse	Reg. år	Tilstand	Naturmangfold	Lok. kvalitet	Forvaltn. status	KU-verdi
3	Svartand	2020	Næringssøkende	Ett individ observert.	B-verdi	Sårbar (VU)	Stor
4	Kysttorsk	2019	Gytefelt Dolmsundet. Lokalt viktig (C)	Middels egg (2), lite tilbakeholdelse av egg (1), verifisert gjennom kartlegging	C-verdi	Livskraftig (LC)	Noe

Figur 3 Verdikart for «Arter inkludert økologiske funksjonsområder».

3.2.5 Landskapsøkologiske funksjonsområder

Planområdet berører ikke landskapsøkologiske funksjonsområder.

3.2.6 Geologisk mangfold

Planområdet består av glimmergneis av kaledonsk orogen som er en del av Helgelandskomplekset. På land består grunnen i hovedsak av åpen, skrin fastmark med innslag av dyrkbar jord, mens det i sjø er bart fjell og skjellsand. Planområdet berører ikke geotoper eller geosteder (NGU).

3.2.7 Oppsummering av naturverdier og naturessurser

Det er identifisert 4 lokaliteter der naturmangfold kan påvirkes i tiltakets plan- og influensområde, hvorav 2 av stor verdi, 1 av middels verdi og 1 av noe verdi.

Tabell 5 Oppsummering av verdisatte lokaliteter

Verdikategori	ID	Type/beskrivelse	KU-verdi
Naturtyper kartlagt etter håndbok 19	1	Skjellsand	Middels
	2	Større kamskjellforekomster	Stor
Rødlistearter	3	Svartand	Stor
Økologiske funksjonsområder	4	Gytefelt for kysttorsk	Noe

3.3 Påvirkning

3.3.1 Nullalternativet

Nullalternativet er en beskrivelse av naturlig utvikling av naturtypene eller artenes utbredelse og er i hovedsak hentet fra Havforskningsinstituttets kunnskapsveileder og Artsdatabankens rødliste for arter og naturtyper.

Tabell 6 Delområder i verdikategori «Økologisk funksjonsområder» i plan- og influensområdet. KU-verdi er beregnet som angitt i verditabell i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger.

ID	Type/beskrivelse	Dagens tilstand	Forventet utvikling
1	Skjellsand	<p>Skjellsand består av delvis nedbrutte kalkskall fra skjell og andre marine organismer og er ofte rik på bløtbnnsfauna. Skjellsand kartlegges som en viktig naturtype på havbunnen, men er også en geologisk ressurs.</p> <p>Skjellsand fungerer som gyte- og oppvekstområder for flere fiskearter. Større krepsdyr benytter skjellsand til parringsplasser og ved skallskifte, i tillegg til at de finner matgrunnlag her.</p> <p>Skjellsand regnes som en ikke-fornybar ressurs. Uttak av skjellsand og endring av strømforholdene regnes som de største truslene for naturtypen.</p>	I dette området er det ikke tilrettelagt for uttak av skjellsand, og det forventes dermed ingen endring i utbredelsen av naturtypen.
2	Større kamskjellforekomster	<p>Større kamskjellforekomster er både en naturtype og en ressurs. De største bestandene finnes i ytre kyststrøk. I Norge har Trøndelag og Helgeland de største bestandene.</p> <p>Kamskjellet foretrekker strømrrike områder med skjellsand som substrat, men finnes i områder med alt fra fin sand til grov grus, med eller uten innblanding av mudder.</p> <p>Kamskjell gyter fritt i vannmassene og både egg, larver og voksne skjell kan bevege seg over relativt store avstander. Kamskjellet gjennomgår en forholdsvis kort fase som bunnslått yngel.</p> <p>Den største trusselen for naturtypen er hard beskatning og høsting med bunnredskap. I Norge er det ikke tillatt med slik redskap, og høsting skjer ved bruk av dykkere.</p>	Gitt at beskatningen ikke øker drastisk forventes det ingen endring i utbredelsen av naturtypen.

ID	Type/ beskrivelse	Dagens tilstand	Forventet utvikling
3	Svartand	<p>Svartand (<i>Melanitta nigra</i>) hekker i Norge spredt og fåtallig over store deler av landet. Arten er i hekketiden knyttet til fjellvann i bjørke- og vierregionen, og opp i den alpine sonen. Den er unntaksvis funnet hekkende helt ute ved kysten i Nord-Norge.</p> <p>For Hele Hitra ble det i perioden 2012-2021 rapporter 141 observasjoner av svartand. Disse var hovedsakelig næringsøkende. Hekkende individer er ikke observert.</p> <p>I hekkeområdene er trolig drukning i garn og forstyrrelser (med påfølgende risiko for predasjon) på hekkeplassen viktige trusler mot arten. Jakt nevnes også som en potensiell faktor, sammen med oljeutslipp og endret pH-nivå i hekkevannene grunnet treplanting (Shimmings & Øien 2015).</p>	<p>Det finnes ingen landsdekkende kvantitativ kunnskap om bestandsendringer for denne arten, men regionale rapporter antyder omfattende bestandsnedgang for deler av den norske hekkebestanden siden begynnelsen av 1990-tallet.</p>
4	Gytefelt kysttorsk	<p>Gytefelt er områder hvor fisk samles for å reproducere. Ofte er de kystnære gytefeltene lokalisert til terskler og grunner i nærheten av større vannvolum som gir gode og stabile forhold for egg og larver i første fase av livet. Aktive gytefelt er verdifulle for den enkelte art, og bør ikke forstyrres i gytetiden.</p> <p>Både midlertidige og permanente tiltak kan true gytefelt. Sprengning kan både skremme fisk og endre havbunnen slik at den blir mindre attraktiv for gytende fisk. Utslipp kan både gjøre områder mindre attraktive for gytende fisk og redusere overlevelsen til yngelen. Tiltak i nærheten av gytefelt kan føre til spredning av partikler, støy, mm. inn i gytefeltet.</p>	<p>Kysttorsken er klassifisert som livskraftig (LC). Gyteområdene er berøres imidlertid ofte av annen bruk, f.eks. akvakultur, tarehøsting, planer om havvindmøller m.m. Det kan derfor forventes en reduksjon av områdene på sikt.</p>

3.3.2 Tiltak som omfattes av planforslaget

Det er bygging av molo og utvidelse av småbåthavn som kan påvirke lokalitetene. Småbåthavna skal kun benyttes til fortøyning av båter. Det skal ikke foregå spyling og båtpuss. Mulige virkninger på hver enkelt lokalitet er vurdert og oppsummert i tabellen under.

Kriterier for verdivurdering og påvirkning er hentet fra Miljødirektoratets veileder M-1941, *Konsekvensutredninger for klima og miljø*

Tabell 7 Tiltakets påvirkning på verdisatte lokaliteter

Verdikategori	ID	Type/ beskrivelse	KU- verdi	Vurdering	Påvirkning
Naturtyper etter håndbok 19	1	Skjellsand	Middels	<p>Forekomsten har en utstrekning på 489,9 daa. Planområdet berører 10,4 daa (2,1 %) i utkanten av lokaliteten. Kun en liten del av selve molofoten vil berøre skjellsand, og denne vil gi noe endrede strømforhold helt lokalt. Restarealet forventes ikke å bli forringet.</p> <p>Virkingen blir varig med svært lav alvorlighetsgrad. Skjellsandforekomsten er en av flere store skjellsandforekomster i området. Skjellsand som ressurs blir ikke påvirket.</p>	Ubetydelig endring

Verdikategori	ID	Type/ beskrivelse	KU- verdi	Vurdering	Påvirkning
	2	Større kamskjell-forekomster	Stor	Forekomsten har et areal på 108 633 daa. Planområdet berører 20,4 daa (0,02 %), mens selve tiltaket berører 1,8 daa. Kamskjell finnes ned til 100 m, men trives best mellom 5 og 50 m. Den foretrukne habitatene er skjellsand. Kamskjell er svært mobile, og etablering av molo med tilhørende småbåthavn vil ha neglisjerbar effekt på utbredelsen. Kamskjell som ressurs blir ikke påvirket.	Ubetydelig endring
Rødlistearter	3	Svartand	Stor	Det observerte individet var næringsøkende. Ettersom det ikke er observert hekkende individer på Hitra er det lite sannsynlig at etablering av molo og småbåthavn vil ha betydning for artens utbredelse.	Ubetydelig endring
Økologiske funksjonsområder	4	Gytefelt kysttorsk	Noe	Gytefeltet ligger 300 m fra planområdet og vil i svært liten grad kunne berøres av spredning av partikler fra molobygging eller støy i anleggs- og driftsfasen. Dersom tiltaket gjennomføres utenfor gyteperioden vil sjansen for påvirkning reduseres ytterligere.	Ubetydelig endring

Tiltaket berører vannforekomsten Dolmsundet (ID 0320050300-4-C) som er registrert med god økologisk tilstand. Tiltaket anses å ha påvirke vannforekomsten i liten grad.

Tiltaket anses ikke å ha negativ påvirkning på økosystemtjenester.

3.4 Konsekvens

Reguleringsendringen anses ikke å ha negative konsekvenser for marint naturmangfold eller marine naturressurser.

Tabell 8 Konsekvens av tiltaksgjennomføring for verdisatte lokaliteter.

ID	Type/ beskrivelse	Begrunnelse	Konsekvens
1	Skjellsand	Naturtypen påvirkes i svært liten grad.	(0)
2	Større kamskjell-forekomster	Et lite område i utkanten av en stor lokalitet påvirkes fysisk, men kamskjellene er ikke stedbundne og tiltaket vil dermed ha ubetydelig effekt på bestanden. Kamskjell trives også best på større dyp enn der moloen foreslås anlagt.	(0)
3	Svartand	Arten påvirkes i svært liten grad	(0)
4	Gytefelt kysttorsk	Gytefeltet påvirkes i svært liten grad	(0)

4 Referanser og kilder

4.1 Referanser

Miljødirektoratet (2021). *Konsekvensutredninger for klima og miljø*. Veileder M-1941.

Shimmings, P. & Øien, I. J. (2015). *Bestandsestimater for norske hekkefugler*. NOF-rapport 2015-2.

4.2 Nettsteder

Artskart (Artsdatabanken), <http://artskart.artsdatabanken.no>

Kunnskapsveileder for marine naturverdier og tiltak i kystsonen (Havforskningsinstituttet), <https://www.hi.no/hi/radgivning/marine-naturverdier-og-tiltak-i-kystsonen>

Naturbase (Miljødirektoratet), <http://kart.naturbase.no>

Norge i bilder, <http://norgeibilder.no>

Norges geologiske undersøkelser (NGU), <http://geo.ngu.no/kart/arealis>

Vann-Nett Portal, <https://www.vann-nett.no>

Økologisk grunnkart (Artsdatabanken), <http://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no>